

ՍՈՒՐԲ ԳՐԱԿԱՆ

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ

ԾՆՆԳԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ (ԲԵԹՂԵՏԷՄ ԵՐԹԱԼ ՉՈՒՋՈՂ ՀՈՎԻԻԸ)

Հրեշտակներն ու երկնային զորութիւնները լոյսերով ու քաղցր երգեցողութեամբ երկինքը կենդանացնելէ վերջ, մեկնած էին: Հովիւները լոկ, իրենց ոչխարներուն հետ կեցած տմոյն աստղի լոյսին տակ, տակաւին կը նայէին հեռուն, բլուրներէն անդին, ուր մեծ աստղ մը ինքզինքը կ'այրէր: Անոնց աչքերը մութին մէջէն կրակ կ'առնէին, հեռուններէն տակաւին բխող մեղեդիներուն թելովը:

«Բեթղեհէմ երթանք, ըսաւ հովիւներէն տարէցը, տեսնելու համար այս հրաշալի իրողութիւններուն արդինքը, զոր երկինքը կը բանայ մեր աչքերուն առաջ այս գիշեր, արդարութեան, բարութեան, սիրոյ և խաղաղութեան պատգամներուն կենդանակերպը աշխարհ զրկելով, աստղերու եւ հրեշտակներու միաձոյլ հանդէսի մը մէջ, յորդումի հանելու չափ այս գիշերը, իր անհունասփիւռ սաղաւարտով»:

Դաւթի քաղաքը, հեռուն, բլուրի մը բարձունքին՝ կը ցնծար, նորանշոյլ աստղի շողերովը պատմունճանուած: Անայց խորերէն մոգեր եւ արքաներ ճամբայ կ'իյնային, ստաշխով ու ոսկիով բեռնաւոր, խուզարկելու համար ծնող մանկան վայրը:

Հովիւները կը պատրաստուէին մեկնելու, սակայն անոնցմէ մին, որ Ամովս կը կոչուէր, կռթնած իր գաւազանին, լուռ եւ անտարբեր, չէր ուզեր շարժիլ: «Երթանք, ըսաւ հովիւներէն ամենէն տարէցը, տեսէք ահա լոյսը կը շատնայ քաղաքին վրայ, պատռելով հորիզոնը, եւ աստղերու ոսկի փոշին կը բարձրանայ արքայավար երիվարներու սմբակներուն վերեւ»:

Սակայն Ամովս ժխտական շարժեց իր գլուխը եւ չուզեց ընկերանալ մեկնելու պատրաստ հովիւներուն:

Յետոյ, յանկարծ, լսուեցաւ քաղցր ու խորունկ ձայն մը, երկնքէն ու երկրէն բխող, որ կ'ըսէր. «Այսօր մարդոց համար Փրկիչ մը ծնաւ Դաւթի քաղաքին մէջ, եւ Անոր փառքն է որ կը շողայ երկնքին վրայ»:

«Երթանք, ըսին հովիւները Ամովսին, չե՞ս լսեր հրեշտակին ձայնը որ նոր Փրկչին ծննդեան բարի լուրը կ'աւետէ մեզի»:

«Ոչինչ կը լսեմ ես, ըսաւ Ամովս, հոգիս լուռ է եւ անարձագանք, ամառուան երկնքին պէս»:

Սրտմտեցաւ տարեց հովիւը ընկերոջ այս անտարբերութեան համար, ու ըսաւ. «Դուն աչքերովդ տեսար երկնային զորութիւնները եւ ականջներովդ լսեցիր անոնց քաղցր համերգը, որոնք Տիրոջ փառքը կ'երգէին բարձունքներու մէջ եւ երկրի վրայ»:

Հովիւներէն ուրիշ մը հեգնանքով ըսաւ. «Որքան ատեն որ երկինքը չէ փլած եւ լեռները կը պահեն իրենց տեղը, Ամովս պիտի չուզէ համոզուիլ եղածին: Անիկա աւելի մեծ ու եղերական ապացոյց մը կ'ուզէ, քան Աստուծոյ ձայնը»:

Ամովս իր գաւազանը աւելի խոր հրելով հողին մէջ ու կռթնելով անոր, ըսաւ. «Ես կ'ուզեմ լսել ձայն մը որ ականջիս մըմնջէր ձեր ըսածը»:

«Ի՞նչ կ'ուզէիր որ այդ ձայնը ըսէր ականջիդ, խնդացին միւս հովիւները, թէ դուն փոքրիկ հովիւ՞ն ես հարիւրնոց հօտին»:

Ամովս չկրցաւ զսպել իր զայրոյթը եւ պոռթկաց. «Ես փրկիչն ու պահապանն եմ իմ ոչխարներուն, չէ՞ք տեսներ անոնց աչքերուն մէջ եւս կայ սարսափը հրեշտակներուն եւ զարմանքը երկնային երեւոյթներուն: Աստուած շատ զբաղած է Բեթղեհէմի մէջ, եւ ժամանակ չունի մեր ոչխարներով հետաքրքրուելու»:

Ճիշդ այդ պահուն, տեսան հեռուն մարդու մը իրենց մօտենալը: Հովիւները զարմանքով նկատեցին որ շուները չէին հաչէր եկողին վրայ: Եկողը տփզոյն ծերունի մըն էր, որ գաւազանի օժանդակութեամբ հազիւ կը քալէր: Օտարականը իրենց մօտեցաւ եւ կրակ ու կաթ խնդրեց իր նորածին գաւակին եւ անոր մօրը համար:

Հովիւները իրենց ունեցած կրակէն բաժին հանել ուզեցին իրեն: «Ո՛ր լեցնենք կրակը զոր կը խնդրես», ըսին ծերունիին: Ան իր վերարկուին փէշը ներկայացուց: Երբ հովիւները անոր մէջ լեցուցին կրակը, զարմանքով տեսան որ փէշը չէր այրեր: Յետոյ իրեն տուին կաթ եւ հաց եւ ճամբու դրին զինք:

Ամովս երկար նայեցաւ մեկնողին ետեւէն, սակայն մնաց իր տեղը անշարժ:

Ծերունիին մեկնելէն վերջ, հովիւները հետեւեցան իրեն եւ գացին Բեթղեհէմ: Ամովս շրջեցաւ հօտին մէջ եւ ջանաց հանդարտեցնել ոչխարները, որոնք արտակարգ զգացումէ մը համակուած, անսովոր շարժումներ կը փորձէին, ականջին լարած հեռուն, կասկածոտ սպասումի մը մէջ:

Առտուան դէմ հովիւները վերադարձան, եւ Ամովսի պատմեցին մսուրի մէջ ծնած Մանկան մասին:

Անոնք տեսած էին իբրեւ ախոռ ծառայող այրի մը աղօտ լոյսին մէջ, երիտասարդ կին մը որ լուռ քաղցրութեամբ իր նորածինը կը դիտէր: Տակաւ բացուող մութին մէջ, հովիւները նշմարած էին նաեւ այն ծերունին, որ իրենցմէ կաթ, հաց եւ կրակ ընդունած էր:

Երբ վերջացուցին իրենց տեսածներուն նկարագրութիւնը, ըսին Ամովսի. «Իսկ դուն ի՞նչ ըրիր հոս, ոչխարներուդ քովը նստած»:

Ամովս ուրախութեամբ ըսաւ անոնց, թէ այժմ իր հարիւր ոչխարներուն թիւը հարիւր մէկի բարձրացած է, եւ անոնց ցոյց տուաւ նորածին ճերմակ գառնուկը:

«Այս նորածին գառնուկին համար դուն լսեցի՞ր որեւէ երկնային ձայն», ըսաւ տարեց հովիւը Ամովսին:

Ամովս շարժեց իր գլուխը եւ ժպտեցաւ: Սակայն հովիւները իր դէմքին վրայ տեսան զարմանալի պայծառութիւն մը, ճիշդ նման անոր՝ զոր տեսած էին նորածին Մանկան մօրը դէմքին վրայ:

«Ձեր երթալէն վերջ, ըսաւ Ամովս, ես լսեցի ձայնը, եւ անկէ յետոյ ծնաւ այս գառնուկը»:

Հազիւ Ամովսը վերջացուցած էր իր խօսքը, անոնք բոլորը նշմարեցին որ լուսակապոյտ երկնքին մէջ աստղը փշուր փշուր կը տարտղնուէր, գրելու համար դարերով սպասուած կախարդական պատգամը, զոր սակայն իրենք չէին կրնար կարդալ: